

FONDUL PROVOCĂRILE
MILENIULUI MOLDOVA

**PROCES-VERBAL nr. 3
al ședinței Grupului Consultativ
al Fondului Provocările Mileniului Moldova (FPM Moldova)**

13 iulie 2012, ora 10.00
sala de conferințe, oficiul FPM Moldova
(Chișinău, str. N.Iorga 21)

Membrii Grupului Consultativ:

1. **Sergiu Harea** - Președintele Grupului consultativ, șeful Departamentului Dezvoltare Economică, Camera de Industrie și Comerț a RM
2. **Viorel Chivriga** - coordonator, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul"
3. **Valeriu Cosarciuc** - Președinte, Federația Națională a Fermierilor
4. **Victor Său** - Președintele raionului Soroca
5. **Viorel Furdui** - Director executiv, Congresul Autorităților Publice Locale
6. **Elena Dobzeu** - Primarul comunei Grozești, raionul Nisporeni
7. **Alexei Buzu** - Coordonator, AO "Centrul parteneriat pentru dezvoltare"

La ședință au fost prezenți:

Membrii Grupului Consultativ:

Sergiu Harea, Președintele Grupului consultativ, șeful Departamentului Dezvoltare Economică, Camera de Industrie și Comerț a RM, **Valeriu Cosarciuc**, Președinte, Federația Națională a Fermierilor, **Victor Său**, Președintele raionului Soroca, **Viorel Furdui**, Director executiv, Congresul Autorităților Publice Locale (CALM), **Alexei Buzu**, Coordonator, AO "Centrul parteneriat pentru dezvoltare", **Viorel Chivriga**, coordonator, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul"

Invitați:

Valentina Badrajan, Director executiv, FPM Moldova, **Igor Perjan**, Director executiv adjunct FPM Moldova, **Anatol Usatfi**, Director, proiectul Reabilitarea drumului, FPM Moldova, **Victor Găină**, Director, Activitatea de reabilitare a sistemelor centralizate de irigare, FPM Moldova,

Andrei Băț, Director M&E, FPM Moldova, **Inga Burlacu**, Director Documentare și Comunicare, **Ana Racu**, Specialist informare, FPM Moldova.

Ordinea de zi:

10.00 Cuvînt de salut.

Sergiu Harea, Președintele Grupului Consultativ al FPM Moldova

10.10 Implementarea Activității Acces la Finanțare în agricultură.

Sergiu Luchița, Coordonator Program creditare

10.40 Reabilitarea drumului Sărăteni-Soroca: activități premergătoare procesului de demarare a lucrărilor.

Anatol Usatîi, Director de proiect

10.50 Proiectarea detaliată a sistemelor de irigare

Victor Găină, Director, Activitatea de reabilitare a sistemelor centralizate de irigare

11.00 Discuții

Ședința a fost moderată de către dl. Sergiu Harea, Președintele Grupului Consultativ care a salutat membrii Grupului consultativ (GC) și a anunțat prezența membrilor la ședință. Din motive obiective, anunțate în prealabil, la ședință nu a fost prezentă dna Elena Dobzeu. În conformitate cu cerințele Statutului FPM Moldova, cvorumul ședințelor GC este de minimum 5 membri, astfel, ședința dată a fost considerată deliberativă, la ea fiind prezenți 6 din cei 7 membri aleși.

Primul subiect: Implementarea Activității Acces la Finanțare în agricultură

Dl Harea i-a oferit cuvîntul dlui Sergiu Luchița, coordonator Program creditare. Dl Luchița a prezentat rezultatele Programului de la lansare pînă în prezent (Anexa 1) și a faza pilot a Programului e pe calea epuizării.

Dl Harea a ținut să precizeze cîte solicitări au fost recepționate per total și cîte au fost acceptate spre finanțare?

Dl Luchița a menționat că la moment au fost înregistrate circa 50 cereri care urmează a fi analizate, iar credite pînă în prezent au fost acordate 14, în timp ce 4 se află la etapa de examinare.

Dl A.Băț a precizat că este un chestionar special obligatoriu pentru solicitanții de credite, care se completează de instituțiile bancare. Astfel au fost completate 50 chestionare, adică 50 de cereri, dintre care 20 de cereri nu corespund criteriilor de eligibilitate, celelalte se încadrează, dintre care au fost acordate 14 credite. Celelalte cereri vor fi utilizate pentru evaluare, grupul de control la etapa evaluării va fi alcătuit din cererile care au fost respinse. La finele lui iulie, va avea loc o misiune de evaluare a unui grup de experți ai Corporației Provocările Mileniului de la Washington, care va analiza evaluabilitatea a cererilor.

Dl Valeriu Cosarciuc a întrebat despre rezultatele cantitative ale Programului de credite.

Dl Luchița a informat membrii GC că reieșind din ponderea creditelor acordate pentru construcția facilităților de păstrare au fost construite depozite frigorifice cu o capacitate totală de

10600 tone, ceea ce reprezintă un indicator pentru o perioadă de 5 ani al acestui Program și care a fost posibil de atins la mai puțin de un an de la lansarea facilității de creditare.

Dl Cosarciuc a solicitat să fie informat despre colaborarea FPM cu proiectul ACED "Creșterea competitivității agricole".

Dl Sergiu Luchița a menționat că activitatea de cooperare este realizată în baza acordului comun, în conformitate cu care sunt prestate servicii de elaborare a business-planurilor pentru beneficiarii Programului de credite, contribuind astfel la selectarea solicitanților de credite. Serviciile prestate sunt contra plată, dar pot fi restituite pînă la 50% din costurile de elaborare a business-planurilor.

În contextul celor prezentate, dl Cosarciuc a concluzionat că trebuie să existe o sinergie de activitate dintre FPM Moldova și Proiectul ACED.

În această ordine de idei, dl Harea a precizat că în urma desfășurării misiunii de evaluare va spori suportul pentru continuarea Programului de credite.

Dna Badrajan a ținut să informeze membrii GC că pînă în prezent 3.4 milioane de dolari SUA au fost disbursați către beneficiarii de credite, deși cereri au fost mai multe. În contextul misiunii de evaluare care va avea loc vor fi abordate mai multe subiectele referitoare la derularea de mai departe a Programului de credite, vor fi realizate o serie de întâlniri inclusiv cu instituții de asigurare pentru a găsi soluții de alternativă privind instituția gajului în contextului Programului de credite; deoarece gajul a fost invocat drept problemă majoră în cadrul creditelor date. Una din propuneri fiind introducerea unei scheme de garantare, ținînd cont că pentru producătorii agricoli este dificil de a dispune în localitățile rurale de bunuri cu valoare înaltă pentru a fi gajate.

Dl Valeriu Cosarciuc a spus că avînd în vedere practica existentă la nivel internațional, Legea garantării ar fi o soluție oportună pentru gestionarea unor astfel de situații. Moldova are nevoie de acest mecanism de suport pentru producătorii agricoli autohtoni, această problemă fiind a doua în topul priorităților existente în agricultură, pe primele trepte situîndu-se cunoștințele și accesul la finanțe. O altă problemă care se conturează în sistemul bancar în contextul acordării creditelor ține de evaluarea activelor. De regulă acestea sunt evaluate sub nivelul prețului existent pe piață, ceea ce nu este corect.

Dl Viorel Chivriga a întrebat referitor la distribuția geografică a creditelor pe teritoriul Moldovei.

La această întrebare dl Luchița a menționat că fluxul cererilor de creditare este determinat de nivelul de dezvoltare a afacerilor într-o zonă sau alta a țării noastre, de reprezentativitatea acestora. FPM Moldova a desfășurat informări în toate regiunile RM, dar cele mai multe cereri au venit de la Nord și Centru.

Al doilea subiect: Reabilitarea drumului Sărăteni-Soroca: activități premergătoare procesului de demarare a lucrărilor.

Dl Harea a oferit cuvînt dlui Anatol Usatîi, care a informat membrii GC despre evoluțiile care vizează reconstrucția drumului Sărăteni-Soroca. La moment companiile care vor executa lucrările de construcție și cele de supraveghere sunt antrenate în procesul de obținere a licențelor și altor documente relevante, precum și sunt antrenate în activități de mobilizare a echipelor de lucru și specialiștilor necesari.

Dl Victor Său a ținut să precizeze cînd vor începe lucrările propriu-zise?

Dl Usatîi a informat membrii GC că demararea lucrărilor este preconizată pentru luna septembrie.

În acest context, dna Badrajan a menționat unele aspecte tehnice legate de etapa la care se află activitatea de reconstrucție a drumului. Pe lângă cerințele tehnice și de construcție, companiile urmează să se conformeze normelor ecologice existente. De asemenea toate echipamentele și tehnica va fi de import, la moment fiind pregătite toate actele necesare scutirilor pentru importul acestora și urmează a fi organizată chiar și o ședință separată cu reprezentanții Serviciului vamal.

Dl Victor Său a mai întrebat despre cum a fost soluționată problema cu proprietățile amplasate de-a lungul drumului și care ar putea fi afectate de lucrările de construcție și dacă companiile locale care vor fi antrenate în calitate de subantreprenori vor fi scutite de TVA?

Dl Anatol Usafii a concretizat că au fost soluționate toate aspectele legate de strămutări și exproprieri au fost soluționate, a rămas un singur subiect legat de negocierea unui mic teren ce aparține unei companii. Referitor la scutirile de TVA urmează a fi realizate scutiri în lanț – pentru companii străine și locale.

De asemenea dl Său a ținut să precizeze dacă reprezentanții APL vor fi incluși în comisia de recepție a lucrărilor.

Dna Badraja a ținut să asigure membrii GC că reprezentanții autorităților locale vor fi incluși în mod neapărat în această comisie.

ei Elena Dobzeu. Dna Dobzeu a informat membrii GC despre rezultatele vizitei de studiu în Portugalia în cadrul căreia, alături de reprezentanții Asociațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații s-a familiarizat cu experiențele portugheze în managementul sistemelor centralizate de irigare, inclusiv aspecte financiare, tehnice și fiscale. Ea a menționat că vizita a oferit o serie de modele care merită a fi preluate în Moldova, a apreciat faptul că în cadrul vizitei au participat reprezentanții Apele Moldovei, ceea ce va oferi un dialog pozitiv în viitor privind stabilirea costurilor și gestionarea sistemelor de irigare.(Anexa 1)

Al treilea subiect: Proiectarea detaliată a sistemelor de irigare

Conform agendei dl Harea a oferit cuvântul dlui Victor Găină. Dl Găină a informat membrii GC despre evoluția activității de proiectare a sistemelor centralizate de irigație (Anexa). Astfel dl Găină a informat membrii GC că studiile geodezice sunt pe calea finisării. A fost evaluată starea rețelelor de irigare și a stațiilor de pompare. Proiectarea pentru I grup (SI Lopatna și SI Slobozia-Dușca) a fost finisată, iar în septembrie urmează a fi anunțată licitația pentru procurarea serviciilor de construcții a sistemelor de irigare. În contextul activității de proiectare au fost analizate toate specificațiile tehnice importante cum ar fi modelarea hidraulică, rata de debit, configurarea rețelelor etc. De asemenea la finele lunii iulie va fi organizat un eveniment special privind informarea companiilor naționale și internaționale despre concursul privind reabilitarea sistemelor de irigare. Circa 20 de companii străine și locale deja și-au exprimat interesul.

Membrii GC au exprimat opinii în suportul activității de reabilitare a sistemelor de irigare, evidențind consecințele secetei din anul curent cu care s-a confruntat țara noastră. De asemenea membrii GC au mai evidențiat necesitatea cooperării cu Agența Apele Moldovei și Direcția managementul apelor. La rîndul său, reprezentanții FPM Moldova au asigurat membrii GC despre menținerea relațiilor de colaborare cu autoritatea vizată.

În conformitate cu deliberările din cadrul prezentei ședințe, Grupul Consultativ **HOTĂRĂȘTE:**

1. A solicita reprezentanților proiectului ACED prezentarea datelor care se referă la impactul cooperării cu FPM Moldova în contextul implementării Programului de credite pentru infrastructura post-recoltare;
2. A iniția dialogul și a înainta un demers către CPM și CO privind inițierea elaborării de către Guvern a proiectului Legii garantării (V.Cosarciuc și-a manifestat disponibilitatea de a discuta mai detaliat despre această inițiativă);
3. A organiza următoarea ședință a GC în luna octombrie, (ora și data rămîne a fi stabilită de comun acord cu membrii GC în a doua jumătate a lunii septembrie).

Sergiu Harea
Președintele Grupului Consultativ

Viorel Chivriga
Membru al Grupului Consultativ

Ana Racu
Secretarul Grupului Consultativ
specialist informare, FPM Moldova

